

ÇOCUKLARDA YABANCI CİSİM ASPIRASYONLARI

Dr Fazilet Karakoç
Marmara Üniversitesi Çocuk
Göğüs Hastalıkları

Yabancı cisim aspirasyonu (YCA) Epidemiyoloji

- YCA çocukluk yaş grubunun önemli morbidite ve mortalite nedenlerinden birisidir
- Mortalite % 0 ila 1.5 arasındadır
- YCA'ya bağlı ölümlerin çoğunluğu aspirasyondan hemen sonra ortaya çıkar ve **ölümlerin 2/3'si evde gerçekleşir**
- Türkiye'de YCA sıklığı, morbidite ve mortalite oranlarına ilişkin genel bilgiler mevcut değildir

- YCA'nın en sık olduğu yaş grubu **1-3 yaş** arası olarak bildirmiştir
- Yiyeceklerin çocukların ağızlarına büyük parçalar halinde verilmesi, uygunsuz şekilde hazırlanarak verilmesi
- YCA için uygun objelerin çocukların etrafında bulunması YCA'yı kolaylaştırır.

- 1-3 yaş grubu çocuklar çevrelerindeki objeleri sıklıkla ağızlarına alırlar, ağızlarında yiyecek veya YC varken konuşurlar, koşarlar, gülerler veya ağlarlar.

- Anatomik olarak molar dişler gelişmemiştir ve larinksleri yüksektir.

- Erkek çocuklar kız çocuklara göre daha fazla YC aspire etmektedir
- Erkek çocukların kızlara göre daha aktif olmalarına bağlanmaktadır.

- Çocuklarda en sık aspire edilen maddeler yiyeceklerdir.
- Çekirdek, fındık, fıstık, küçük şekerler, ceviz, elma, havuç, sosis, üzüm

- Cismin küçük, kaygan yüzeyli, yuvarlak ya da silindirik şekilli olması aspirasyon riskini arttırır.
- Fasulye, mısır, çekirdek gibi YC'ler ise zaman içinde su absorbe ederek şişerler ve parsiyel ya da tam obstruksiyona yol açabilirler.

- Ülkemizde sıkça aspire edilen diğer bir YC ise toplu iđnedir

Hikaye

- Çocukla ilgilenen kişiler ve kardeşleri ani başlayan öksürük ve nefes alamama gibi semptomlar açısından sorgulanmalıdır
- Ani başlayan nefes alamama, boğulma hissi YCA'nın saptanmasında yüksek sensitivite ve spesifiteye sahiptir .

- YCA olan hastalar “wheezing”, stridor, nefes darlığı, siyanoz, retraksiyon, hemoptizi gibi nonspesifik solunum sistemi bulguları ile başvururlar.
- Tanının gecikmesindeki en önemli faktör YCA öyküsünün olmamasıdır

Fizik Muayene

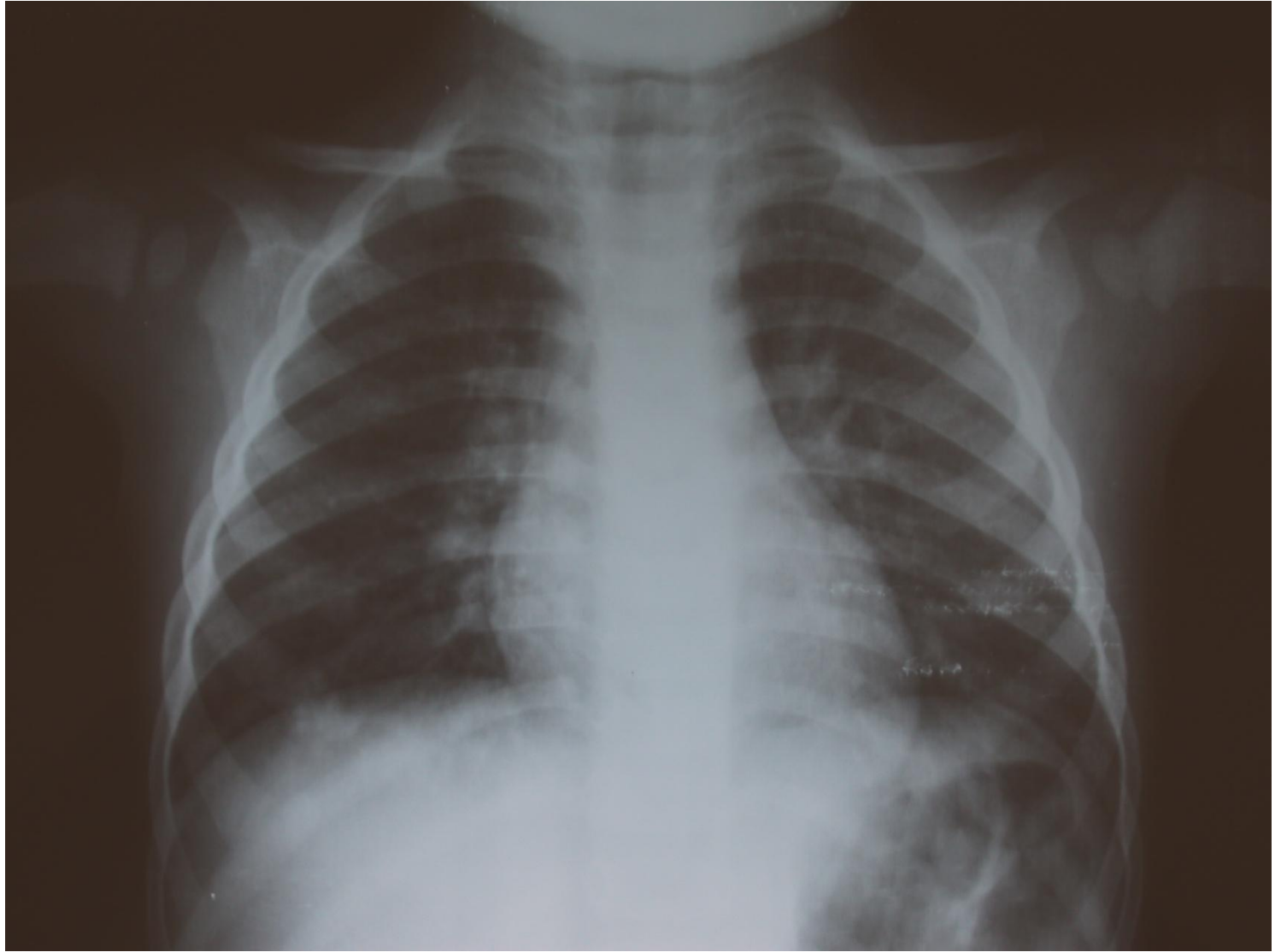
- Fizik muayene normal olabilir.
- Akciğerlerin inspiriyum ve ekspiriyumda simetrik olmaması.
- Solunum seslerinde azalma, yokolma.
- Kaba ronkuslar, “wheezing”, stridor, ses değişikliği.
- Siyanoz, dispne, göğüs ağrısı

- YC'nin lokalizasyonu, semptomları ve fizik muayene bulgularını belirleyen önemli faktördür
- Larenkstekteki bir YC öksürük, stridor, solunum sıkıntısı ve ses kısıklığına yol açabilir.

Bronşlardaki YC'ler ise lokalizasyonuna uygun bölgede solunum seslerinde azalma, hiperrezonans ve "wheezing"e neden olur.

Radyoloji

- YCA olan çocukların %7-30'unda akciğer grafisi normal olabilir
- Opak maddenin grafide görülmesi dışında en sık rastlanılan radyolojik bulgular
- Havalanma fazlalığı (%41-64),
- Atelektazi (%8-33)
- Pnömonidir (%10-24)

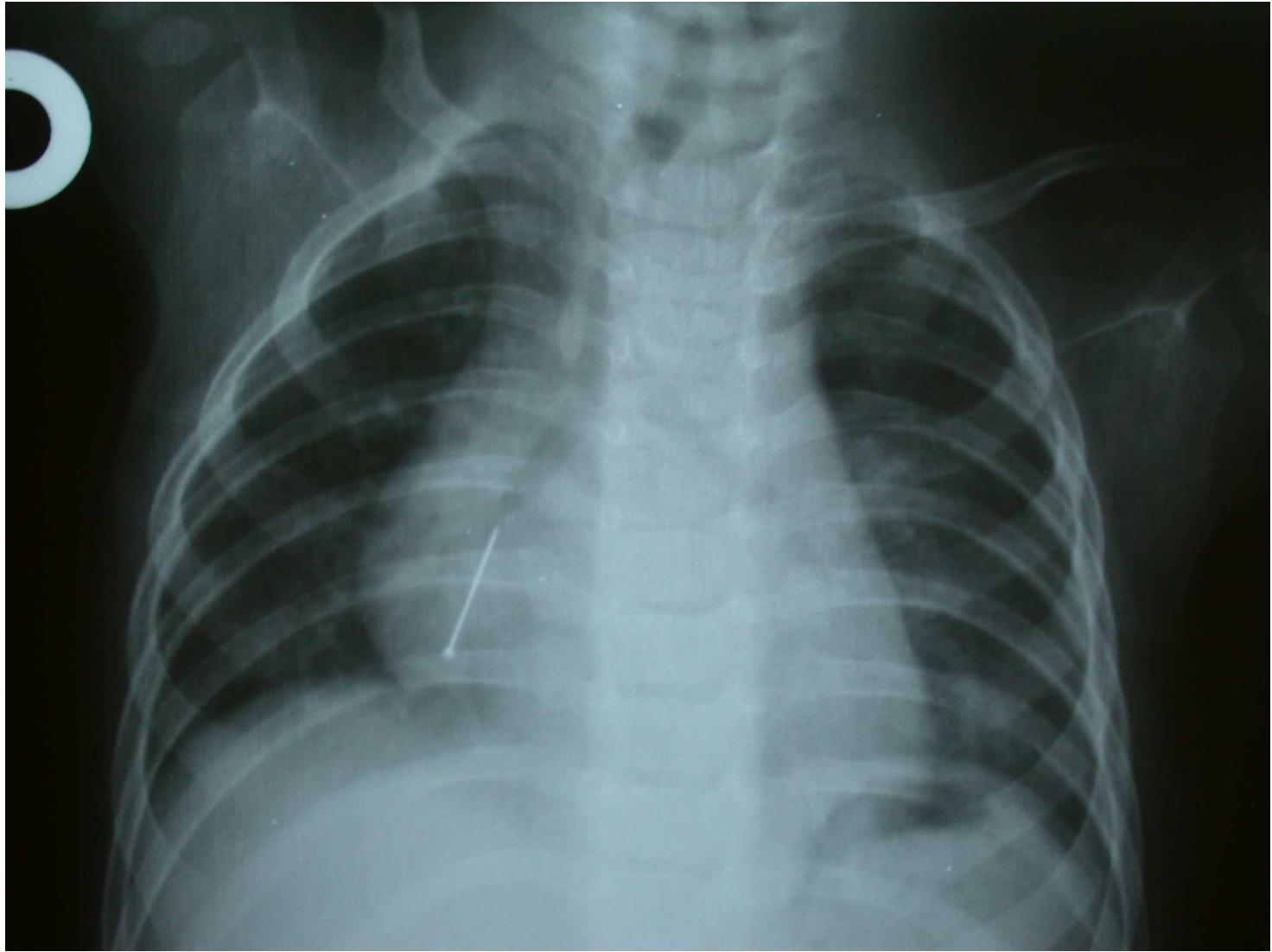

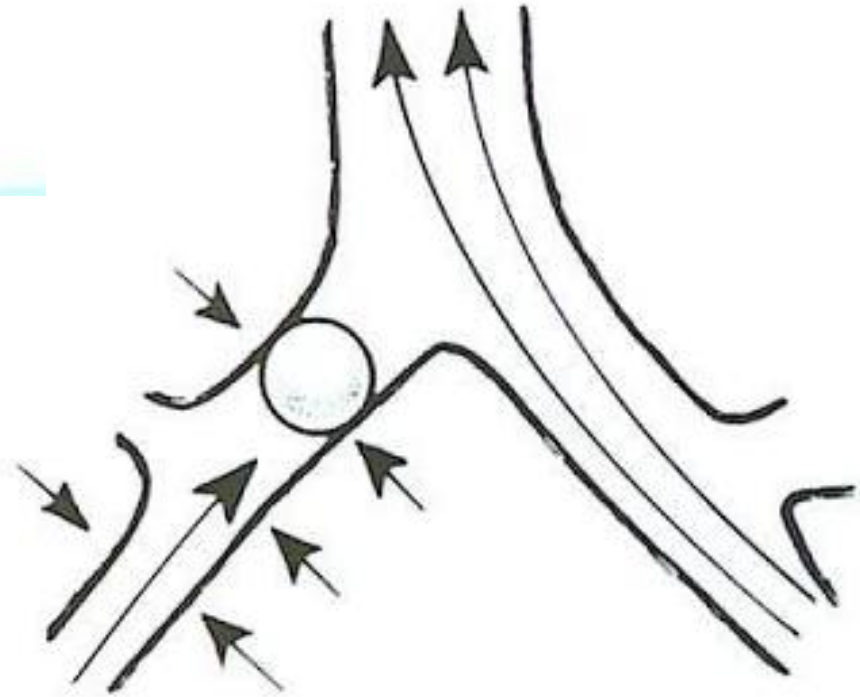
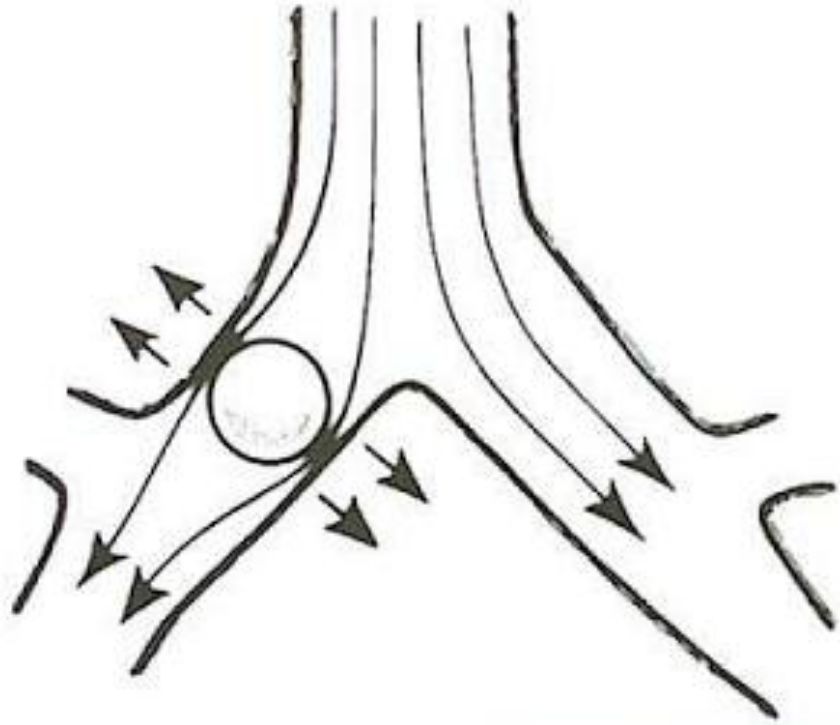
İnspiryum grafisi

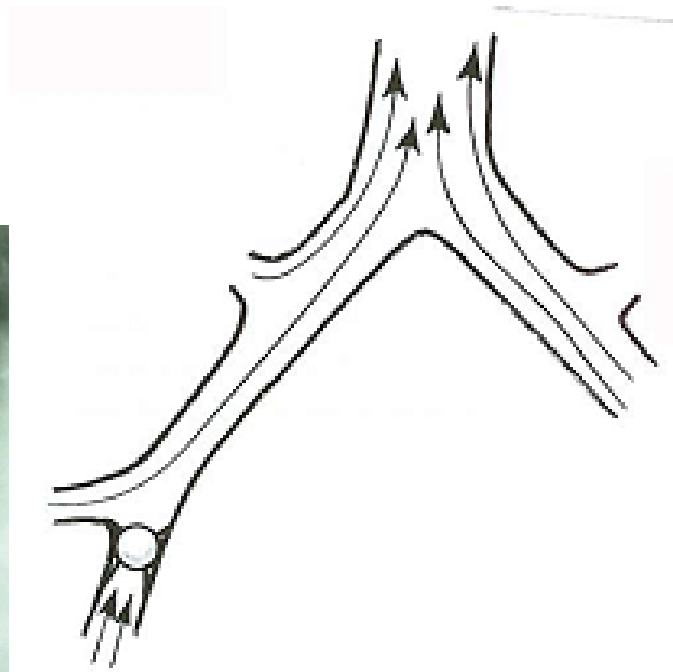
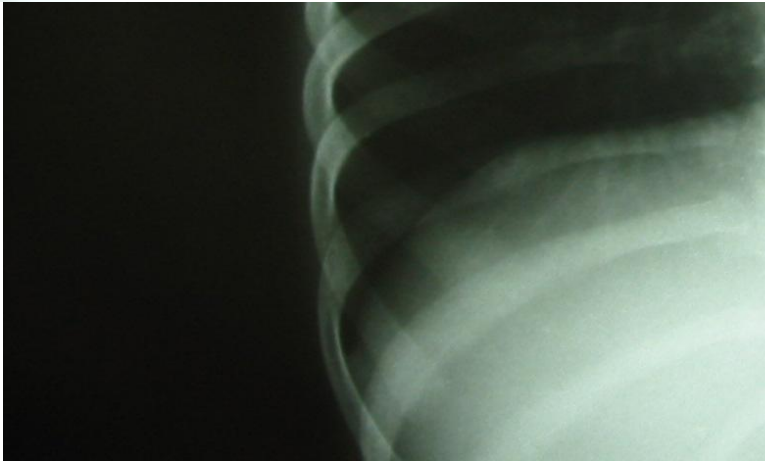
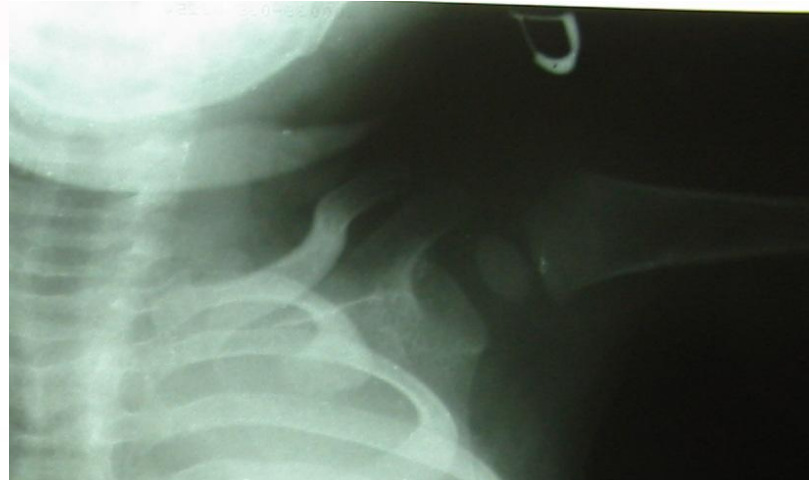
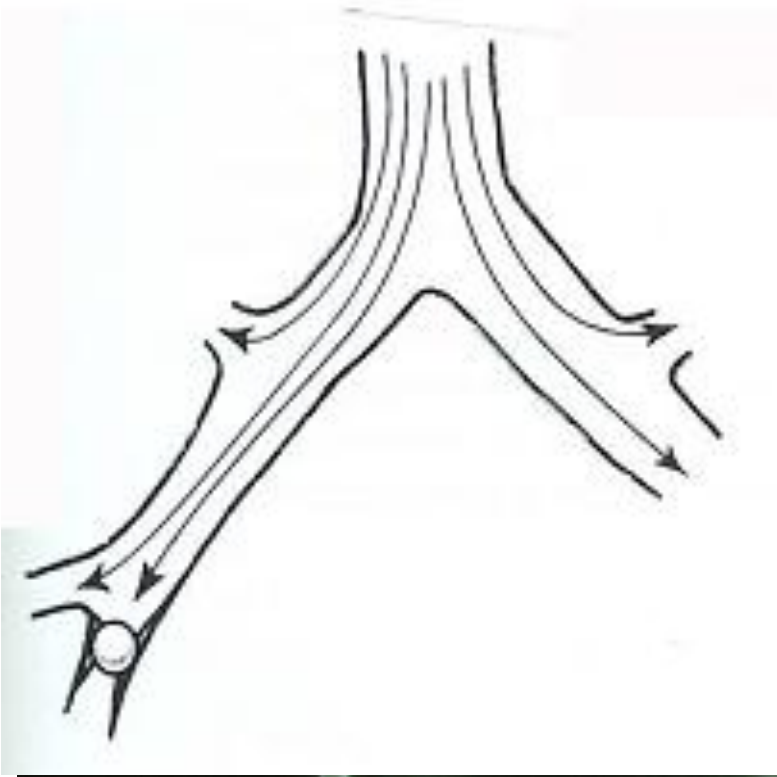
Ekspiryum grafisi

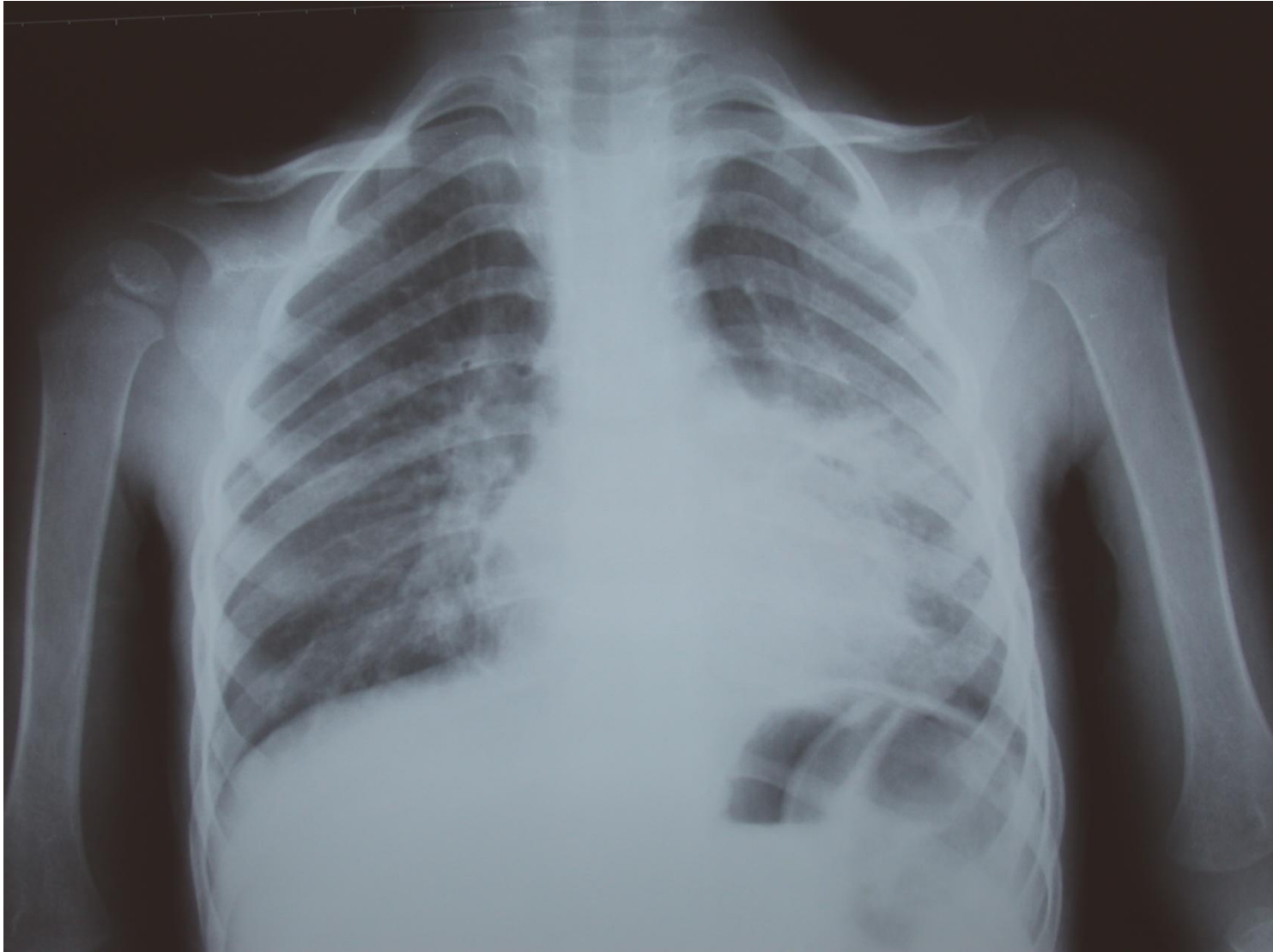

Yabancı cisim aspirasyo

Yabancı cisim aspirasyonu, Total atelektazi

PNÖMONİ

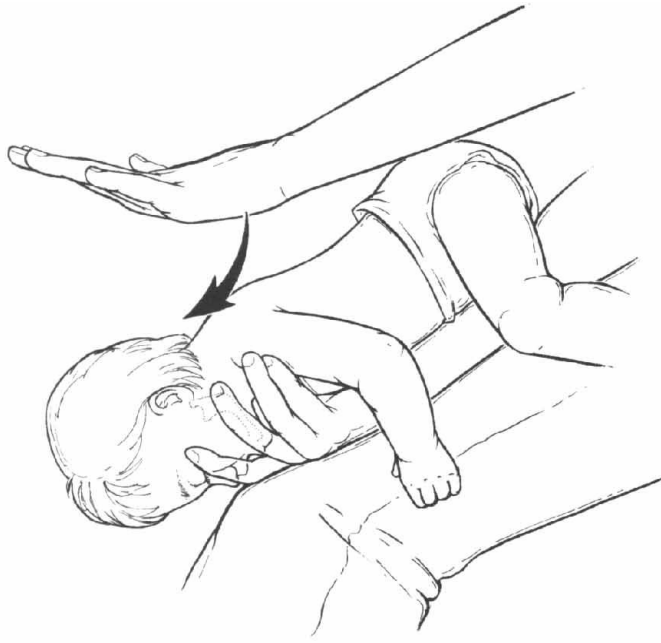
TEDAVİ

- Cismin yutulduğunun görüldüğü anda,
- Göğüs hareketi-solunum yoksa,
- Cisim ağızda GÖRÜLÜYOR ise parmakla çıkarılmalı, körlemesine denenmemeli
- HEİMLİCH Manevrası yapılmalı

1 yařtan büyük ise,
Heimlich manevrası 6-10 kez denenir,
göbeğin hemen üzerinden yapılmalıdır.

Hasta < 1 yaş ise
intraabdominal organlara hasar riski
nedeniyle Heimlich manevrası
yapılmamalıdır.

Sırtta vurularak veya kalp masajı gibi göğüs
kafesi sıkıştırılarak çıkartılmaya çalışılır.

- Literatürde boğulma ve ardından paroksizmal öksürük YCA 'da en sık rastlanan bulgudur
- Böyle bir hikayenin varlığında diğer bulgular ne gösterirse gösterebilir
bronkoskopi yapılmasının zorunlu olduğu çok yaygın kabul gören bir görüştür

Öykü net değil, şüpheli ise; Fleksibl Bronkoskopi

Rijid Bronkoskopi

- 1993- 2000
- 174 Hasta (% 63.2 uzun dönem izlem)
- % 47.2 Erkek
- Ortalama yaş: 3.7 ± 4.6 (5ay-18 yaş)
- Hastaların % 76'sı 3 yaşından küçük.

Karakoç F, Ped Pulmonol 2002

Yabancı cisim tanı alıncaya kadar geçen süre

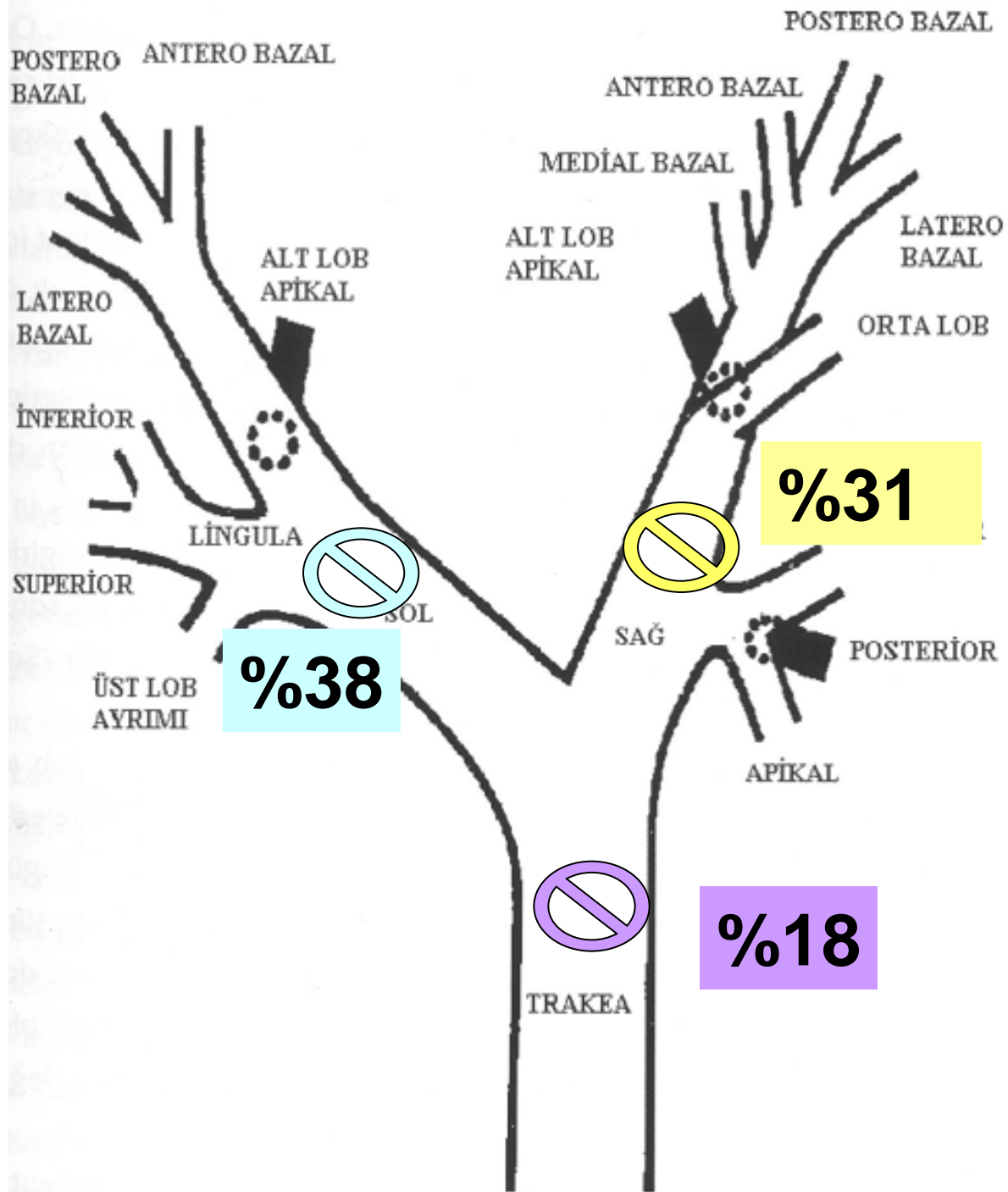
İlk 3 gün: % 51.7

4-30 gün: % 28.7

>30 gün: % 19.6

(% 3.4 hastada fleksibl bronkoskopide saptandı)

Karakoç F, Ped Pulmonol 2002

Aspire edilen yabancı cisim

% 76.4 organik

Ayçiçeđi çekirdeđi % 35.3

Fındık-fıstık % 28.5

Yer fıstığı % 14.2

Leblebi % 6

Aspire edilen yabancı cisim

- İnorganik: % 23.6
- Tanı kolay % 81.2 Radyoopak

Toplu iğne % 65.8

Plastik % 19.5

Metal % 7.3

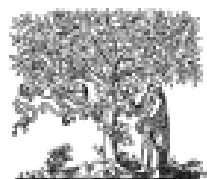
Yabancı Cisim Aspirasyonları

UZUN DÖNEM-Organik

	Normal	Pers solunum problemleri	BE
<3 gün (%)	71.9	28.1	0
4-30 gün (%)	76	24	0
>30 gün (%)	40.7	33.3	25.9

<1 günde komplikasyon yok.

Karakoç F, Ped Pulmonol 2002

ELSEVIER

Late diagnosis of foreign body aspiration in children with chronic respiratory symptoms

F. Karakoc^a, E. Cakir^{a,*}, R. Ersu^a, Z.S. Uyan^a, B. Colak^a, B. Karadag^a,
G. Kiyan^b, T. Dagli^b, E. Dagli^a

^a *Division of Pediatric Pulmonology, Marmara University, Istanbul, Turkey*

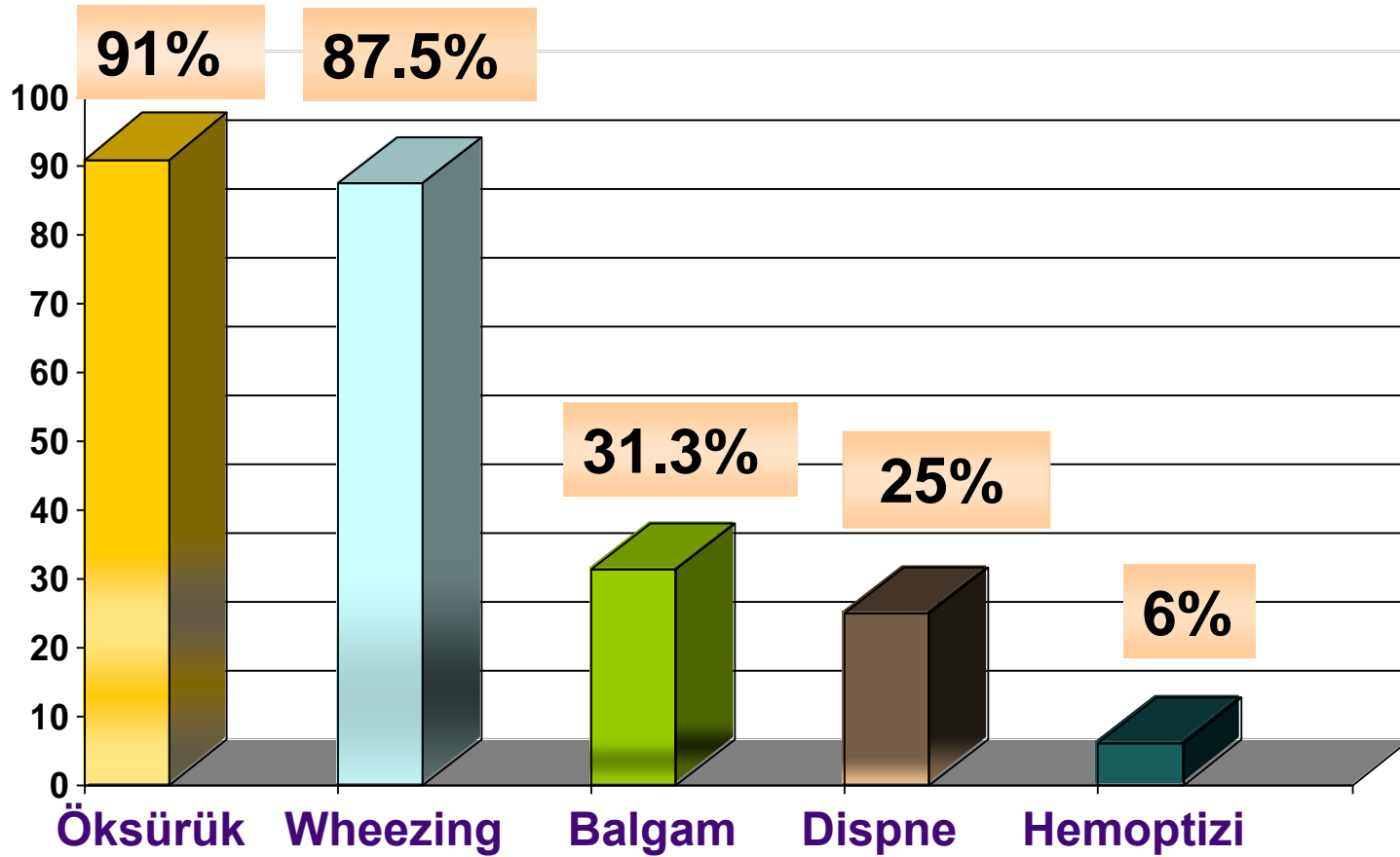
^b *Department of Pediatric Surgery, Marmara University, Istanbul, Turkey*

Received 31 July 2006; received in revised form 10 October 2006; accepted 10 October 2006

METOD

- 1997- 2004 yılları arasında MÜTF Çocuk göğüs hastalıklarında 650 FB uygulandı
- 32 hastada retansiyona uğramış YCA saptandı
- Hastalarda YCA öyküsü yoktu
- %25 hastada acil vizit hx var
- 37.5 % hastada Toraks BT, % 28.1 immunolojik çalışmalar, % 9.3 hastada ter testi yapılmış

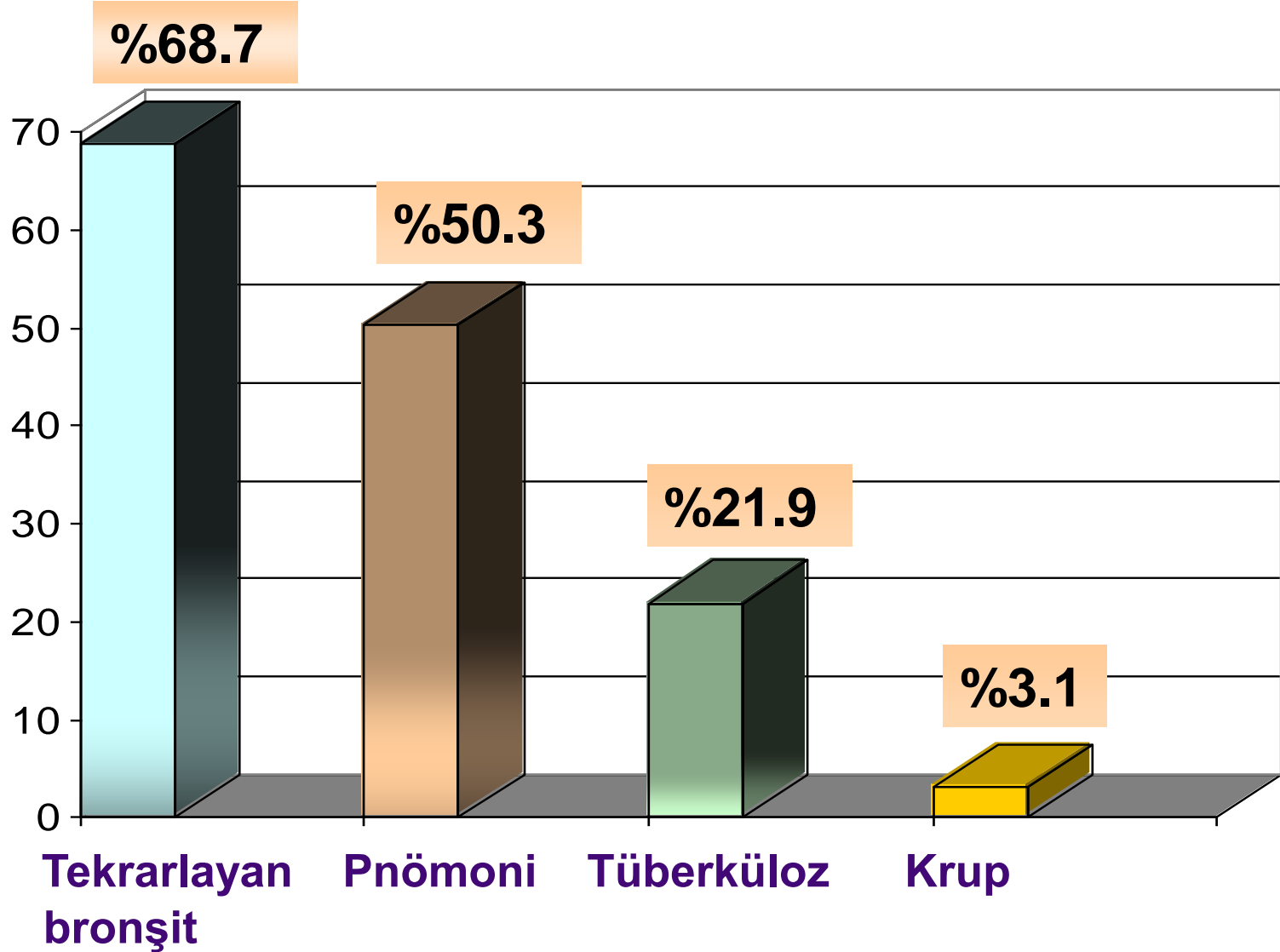
Hastaların başvuru semptomları

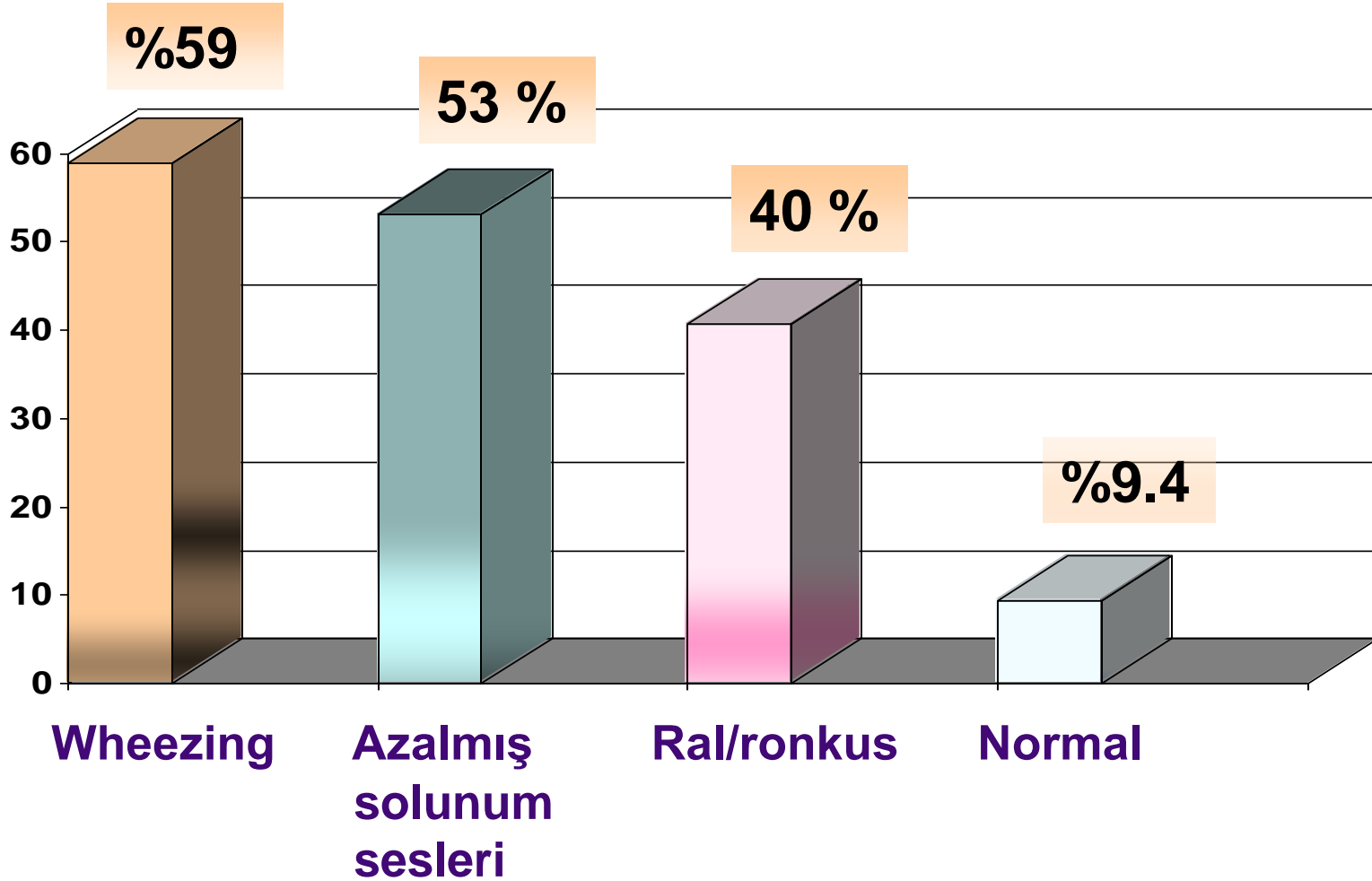
Semptomların ortalama süresi: 13 ± 24.3 ay (1-132 ay)

% 87.5 persistan / % 12.5 aralıklı

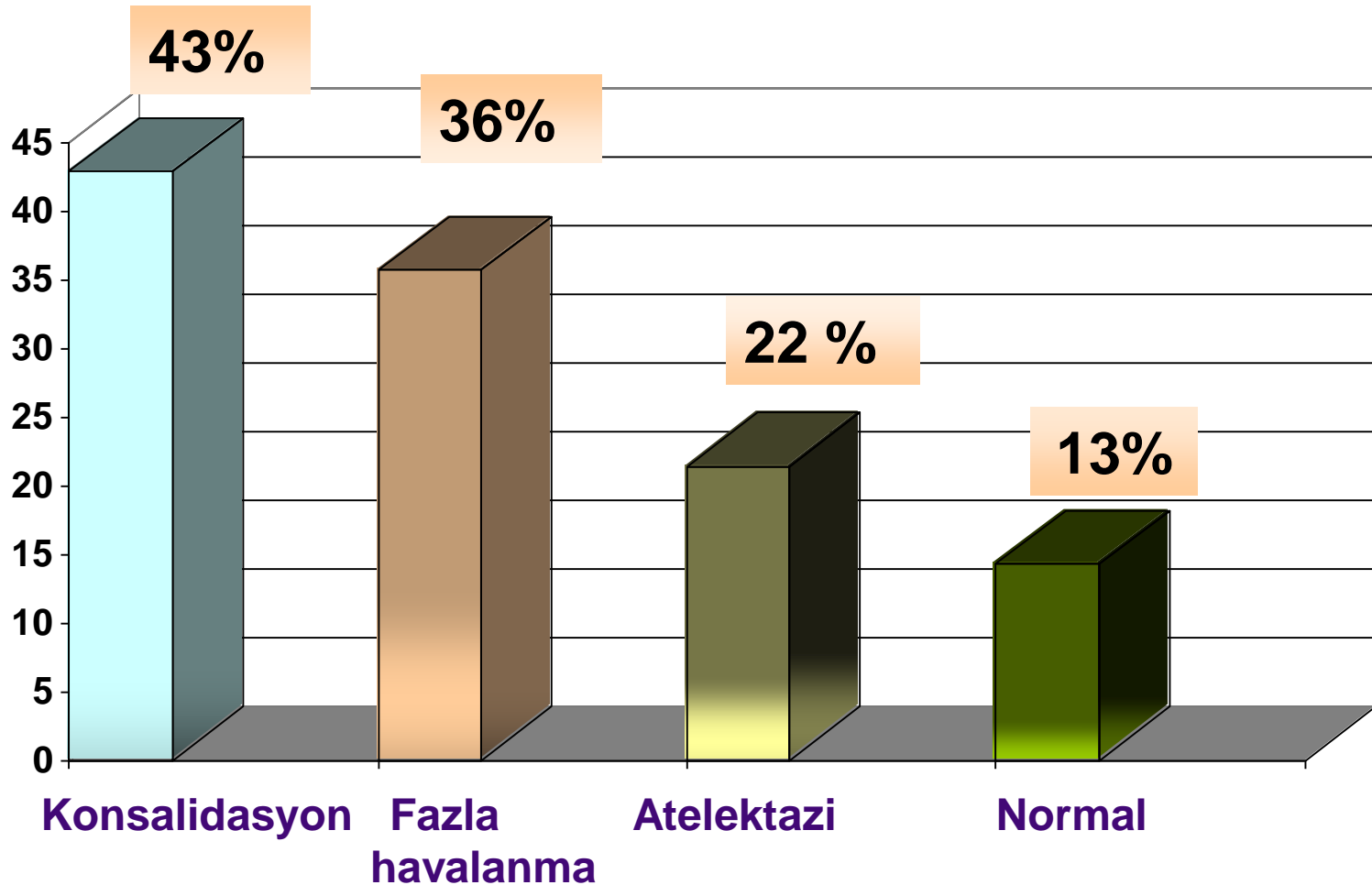
Hastaların FB öncesi tanıları

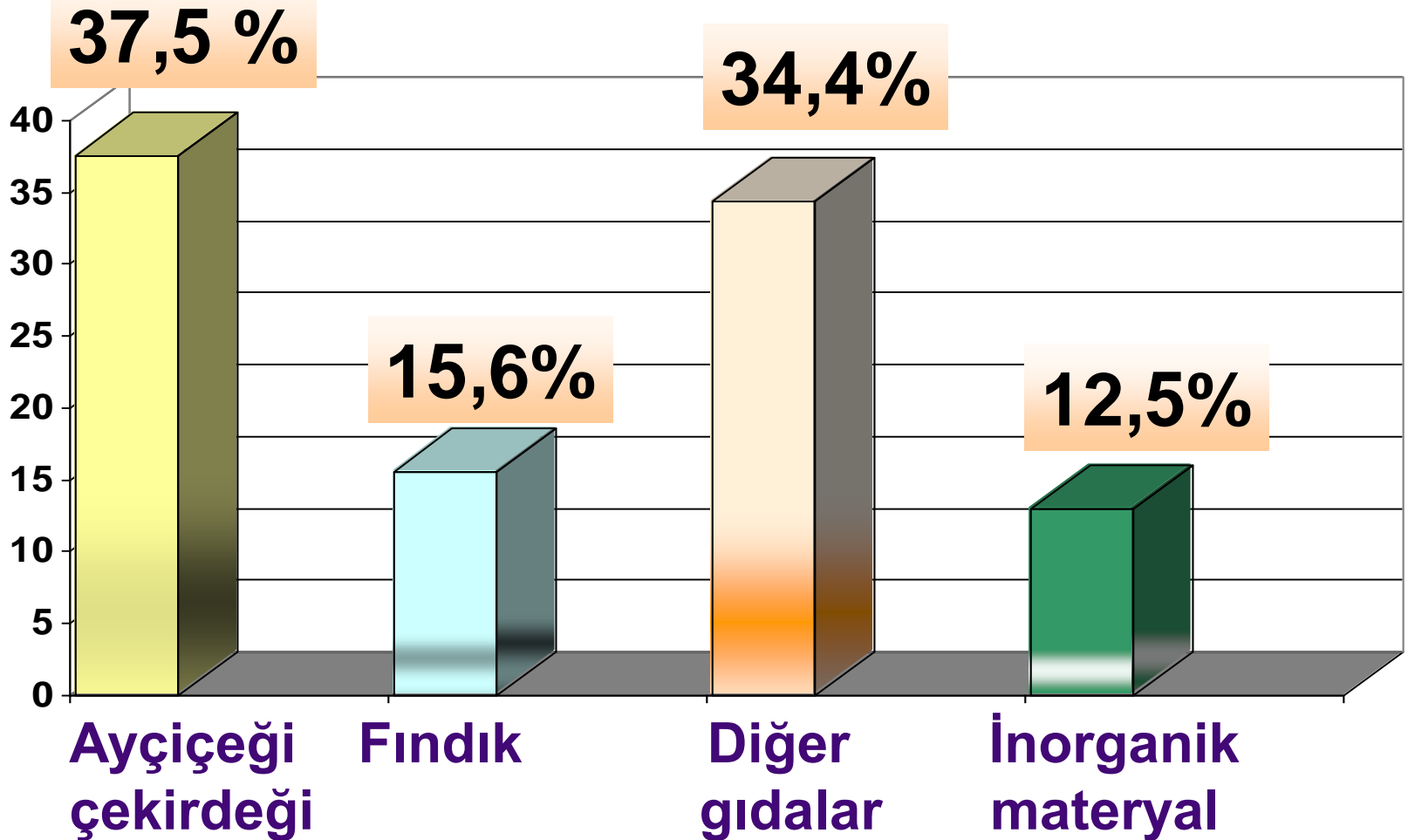
Fizik Muayene

Radyolojik bulgular

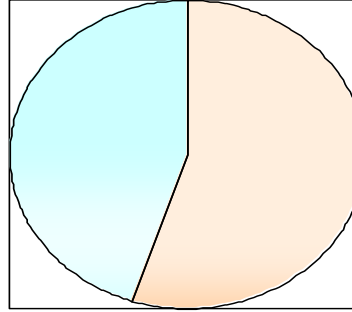
Aspire edilen yabancı cisimler

Yabancı cismin lokalizasyonu

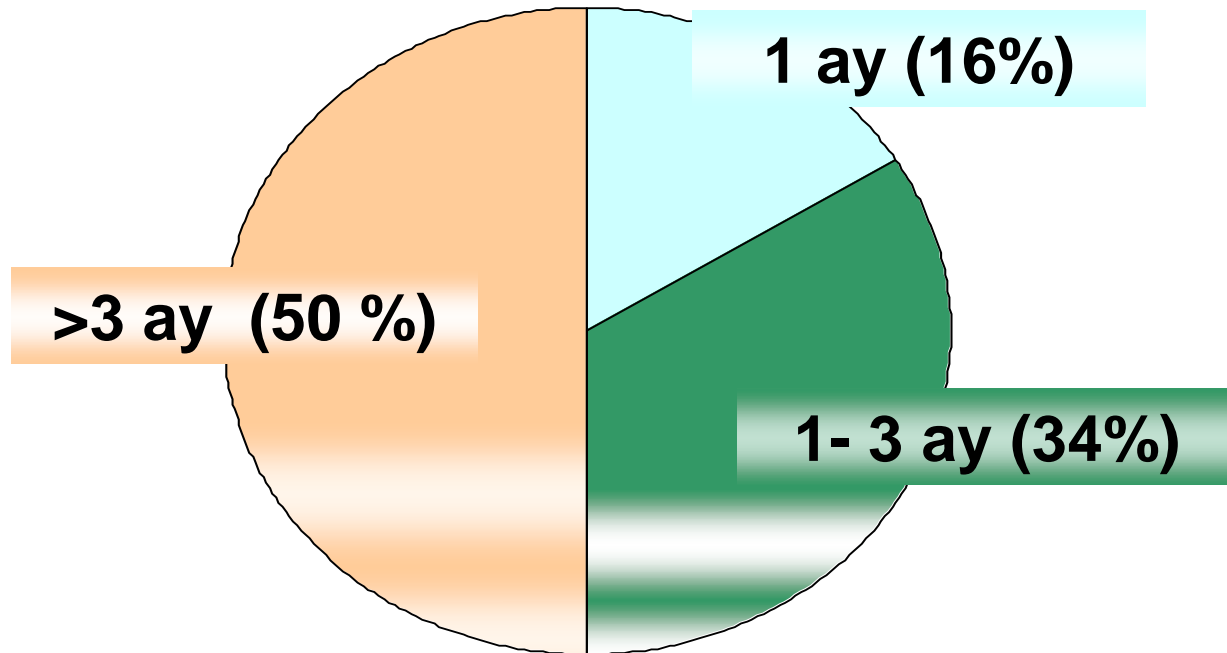
**Sağ
hemitoraks
%45**

**Sol
hemitoraks
%55**

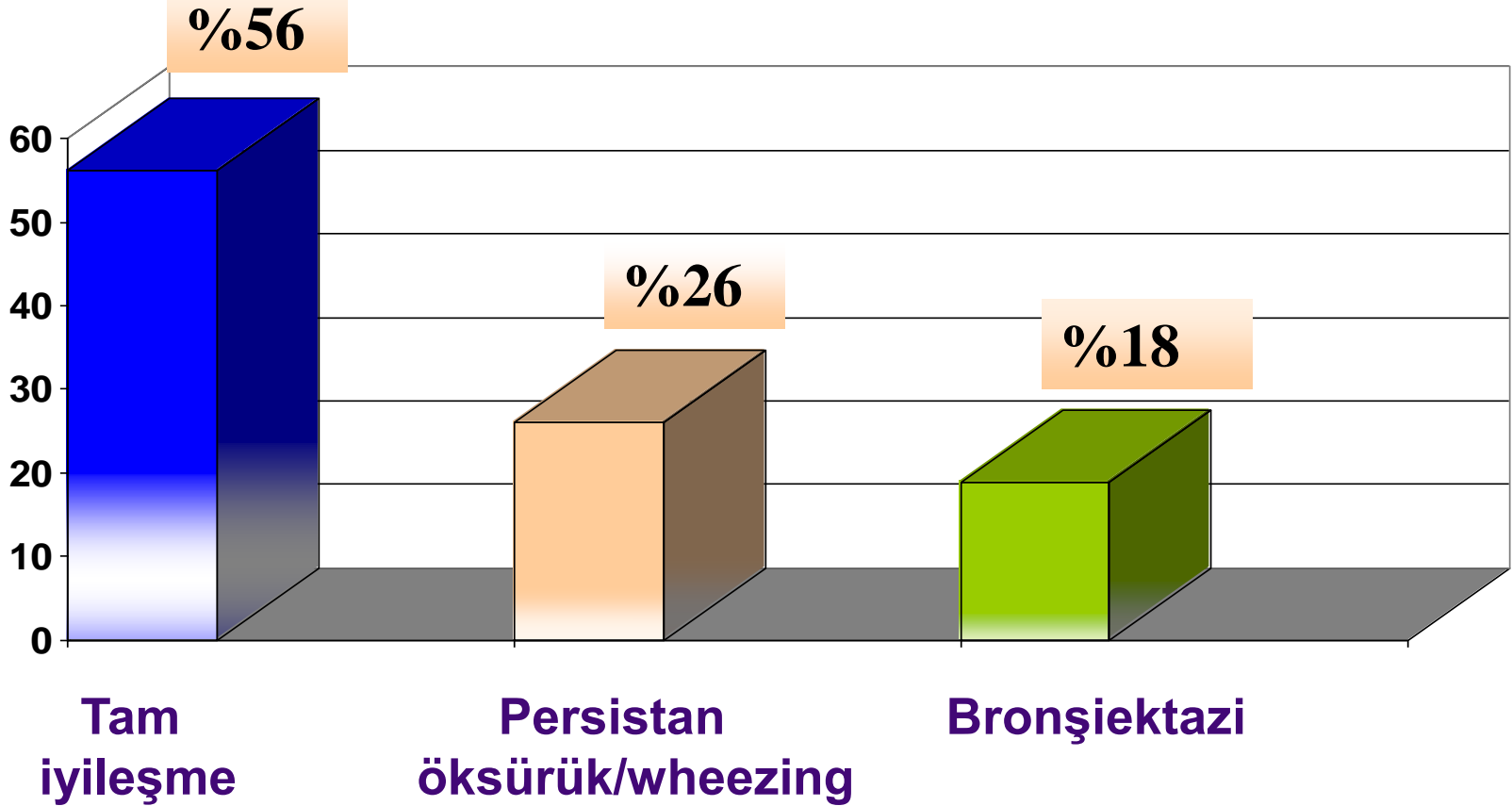
Yabancı cismin lokalizasyonu	%
Sol ana bronş	34.4
Sağ orta lob	21.9
Sağ ana bronş	15.6
Sol üst lob	9.4
Sol alt lob	9.4
Sağ alt lob	6.3
Trakea	3.1

YCA ile tanı arasında geçen süre

YCA ile tanı arasında geçen ortalama süre : 13 ± 24.3 ay
(1- 132 ay)

Geç tanı alan YCA komplikasyonları

Hastalar YC rijid bronkoskopi ile çıkarılmasından sonra 27 ± 26 ay izlendiler

YC tanı almadan geçen süre ile komplikasyonlar arasında ilişki vardır

YC tanı alma süresi

- 1 ay
- 1- 3 ay
- 3 ay

Komplikasyon

- % 0
- % 36.4
- % 62.5

KORUNMA

- **YCA en etkin tedavisi YCA'nın önlenmesidir**
- Üç yaşından küçük çocuklarda molar dişler yoktur ve bu yaştaki çocuklara özellikle aspire edilmesi kolay olan üzüm, sosis, havuç gibi besinler uygun şekilde hazırlanmadan verilmemelidir.
- Çocuklar oyun süresince gözlenmeli, ağızlarında çeşitli objeler ya da yemek varken koşmalarına izin verilmemelidir.

Ayrıca ilk 3 yaştaki çocukların ulaşabileceği yerlerde ağızlarına atıp aspire edebilecekleri cisimlerin olmaması, küçük parçalar içeren oyuncakların bu yaş grubu çocuklardan uzak tutulmaları alınabilecek diğer önlemlerdir.